

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Scholtensteeg, Zwolle

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Zwolle

Status

Definitief

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Scholtensteeg, Zwolle

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode

Datum

Status

20-218

26 augustus 2020

Definitief

Auteur(s)

R. Wormmeester, A. Alberts & R. Olthof

Tweede lezer

Mike Wallink

Opdrachtgever

Gemeente Zwolle

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Wormmeester R. , A. Alberts, & R. Olthof (2020). Quickscan natuurtoets Scholtensteeg, Zwolle. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 20-218. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
1.3 Leeswijzer	4
2. Kader en methode	5
2.1 Wet natuurbescherming	5
2.2 Onderzoeksmethode	6
3. Gebiedsbescherming	8
3.1 Natura 2000-gebieden	8
3.2 Natuurnetwerk Nederland	9
4. Soortbescherming	10
4.1 Flora	10
4.2 Zoogdieren	11
4.3 Broedvogels	13
4.4 Amfibieën	14
4.5 Vissen	15
4.6 Overige soortgroepen	16
5. Geraadpleegde bronnen	17

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zwolle is van plan het bestemmingsplan Stadshagen II, Scholtensteeg (wonen-werken) vast te stellen. De Wet natuurbescherming verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van gemeente Zwolle heeft Ecogroen daarom een quickscan natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden door de voorgenomen plannen.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt op 600 meter afstand van het Natura 2000-gebieden Rijntakken en op 3 kilometer afstand van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Gezien de aard van de plannen zijn - met uitzondering van stikstofemissie - geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden te verwachten. De effecten van stikstofemissies worden in een separaat onderzoek uitgewerkt.
- Het dichtstbijzijnde NNN-gebied 'Uiterwaarden IJssel en IJsselmonding' ligt op circa 600 meter afstand van het plangebied. Gezien de afstand en aanwezigheid van tussenliggende bebouwing, infrastructuur en groenstructuren veroorzaakt het plan geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Soortbescherming

- De sloten in het plangebied zijn geschikt als overwinteringshabitat van grote modderkruiper.
- Gedurende de broedtijd zijn diverse algemene vogels broedend te verwachten in en in de directe omgeving van het plangebied.
- In het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden en groeiplaatsen van flora aangetroffen of te verwachten, met uitzondering van beschermde soorten waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Overijssel.
- In de sloten in het plangebied zijn groeiplaatsen van smalle waterpest aangetroffen. De soort is opgenomen op de unielijst van invasieve exoten waardoor een beheersplicht geldt.

Advies

- Wanneer de sloten gedempt worden is aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper noodzakelijk om de aan- of afwezigheid en functie van de sloten in het plangebied voor grote modderkruiper in kaart te brengen. Om dit te bepalen adviseren we om in oktober-november onderzoek uit te voeren door middel van elektrisch vissen. Wanneer hiermee leefgebied van grote wordt vastgesteld en dit door toekomstige werkzaamheden verloren gaat, dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie

Overijssel. Er is uitzicht op ontheffing doordat in voorliggende situatie de functionaliteit van de leefomgeving gegarandeerd kan worden. Daarnaast is sprake van een in de wet genoemd belang: ruimtelijke ontwikkeling (woningbouw).

- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Uitvoering van de werkzaamheden dient zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart, adviseren we om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren.
- Mochten de sloten gedempt worden dan adviseren we om verspreiding van smalle waterpest te voorkomen door groeiplaatsen uit te baggeren. Vervolgens wordt het baggermateriaal afgevoerd en wordt de machine na gebruik schoongemaakt om eventuele latere verspreiding van stengelfragmenten te voorkomen. Bij bestrijding moeten de planten zo volledig mogelijk verwijderd worden waarbij fragmentatie moet worden voorkomen. De zomer is hiervoor de beste periode omdat hergroei dan beperkt blijft.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zwolle is van plan het bestemmingsplan Stadshagen II, Scholtensteeg (wonen-werken) vast te stellen. Het ontwerp bestemmingsplan is begin 2019 in procedure gebracht. Het onderliggende ecologisch onderzoek stamt echter uit 2015 en is verouderd. De Wet natuurbescherming verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van gemeente Zwolle heeft Ecogroen daarom een quickscan natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden door de voorgenomen plannen. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied van de Scholtensteeg is globaal gelegen tussen de Scholtensteeg en de Hasselterweg ten zuiden van spoorlijn Zwolle- Kampen (zie figuur 1.1). Het plangebied bestaat uit een braakliggend landbouwperceel. In het plangebied zijn geen bomen of bebouwing aanwezig. Langs de noord- en westzijde van het plangebied ligt een sloot en langs de oostzijde ligt een geluidswal. In 2010 is een start gemaakt met de verkoop van kavels in het plangebied op basis van het oude bestemmingsplan. Dit plan bevat een strikte scheiding tussen wonen en werken in de vorm van een erftoegangsweg. Er is tot op heden geen interesse getoond in dit concept, waardoor gemeente er voor kiest het plan te herzien en toe te werken naar een meer flexibele invulling. Uitgangspunt voor de woon-werkkavels is dat de focus op het wonen kan liggen (met werken aan huis) of meer op het werken (waarbij gewoond kan worden). De erftoegangsweg is verlegd, zodat grotere kavels ontstaan die flexibel ingevuld kunnen worden. Tevens wordt de mogelijkheid opgenomen om op de bestaande geluidswal en het noordelijk deel van het plangebied een kleinschalig zonnepark aan te leggen. Op moment van schrijven is onbekend of werkzaamheden plaatsvinden in aanwezige sloten.

Figuur 1.1 De ligging van het plangebied (rood). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister

1.3 Leeswijzer

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

2. Kader en methode

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de gebiedsbescherming en soortbescherming. Er worden geen bomen gekapt waardoor het onderdeel houtopstanden niet van toepassing is. In kader 2.1 wordt een samenvatting gegeven van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijke belang wordt voldaan.

Toetsingskader bestemmingplannen

De volgens de Wnb beschermde waarden dienen op twee manieren betrokken worden bij vaststelling en wijziging van een bestemmingsplan (Kaajan, 2018):

1. De uitvoerbaarheidstoets die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening.
Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wnb de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er uitzicht is op het verkrijgen van een Wnb-vergunning of -onthefing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.
2. Wet natuurbescherming-toets, zoals vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wnb e.v.
Kortweg:
Voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve effecten op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de feitelijke, planologisch legale situatie en de maximale plansituatie. Als het plan niet leidt tot effecten is het plan ook uitvoerbaar.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro; Overheid, 2018) en uitgewerkt in provinciale verordeningen. In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het NNN vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen en nabij het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

Om de aanwezigheid of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde natuurwaarden bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Er is gebruik gemaakt van beschikbare bronnen zoals de interactieve atlas van provincie Overijssel en actuele verspreidingsgegevens, waaronder de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Bij het raadplegen van de NDFF is een zoekgebied aangehouden van ruim één kilometer rondom het projectgebied en is gezocht naar waarnemingen in de periode van de afgelopen 10 jaar. Ook is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden.

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 21 april 2020 (helder, droog, matige wind, 17°C) is uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is het plangebied geïnspecteerd alsmede de directe omgeving (tot 50 meter), waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Gedurende de veldbezoeken is voornamelijk gelet op de aanwezigheid van geschikt biotoop van kleine marterachtigen, poelkikker en grote modderkruiper. Daarnaast zijn

de sloten in het plangebied intensief bemonsterd met een schepnet om meer duidelijkheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van grote modderkruiper (Bij12, 2017b).

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van het plan bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek, ontheffing- dan wel vergunningsaanvraag) vereist zijn.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Rijntakken dat op een afstand van circa 600 meter ten zuidwesten van het plangebied ligt en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht dat op een afstand van circa 3 kilometer ten oosten van het plangebied ligt (zie figuur 3.1). Doordat het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden ligt, zijn directe negatieve effecten, zoals oppervlakteverlies, op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) effecten door bijvoorbeeld licht, geluid en trillingen worden gezien de afstand tot Natura 2000-gebied en tussenliggende bebouwing en infrastructuur eveneens uitgesloten.

In de Natura 2000-gebieden Rijntakken en Zwarte Water en Vecht zijn stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten aanwezig. Gezien de afstand tot Natura 2000-gebied en reikwijdte van stikstof-emissie zijn effecten als gevolg van stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. Het aspect stikstof wordt in een separaat onderzoek nader uitgewerkt (Gerritsma & Alberts, in prep).

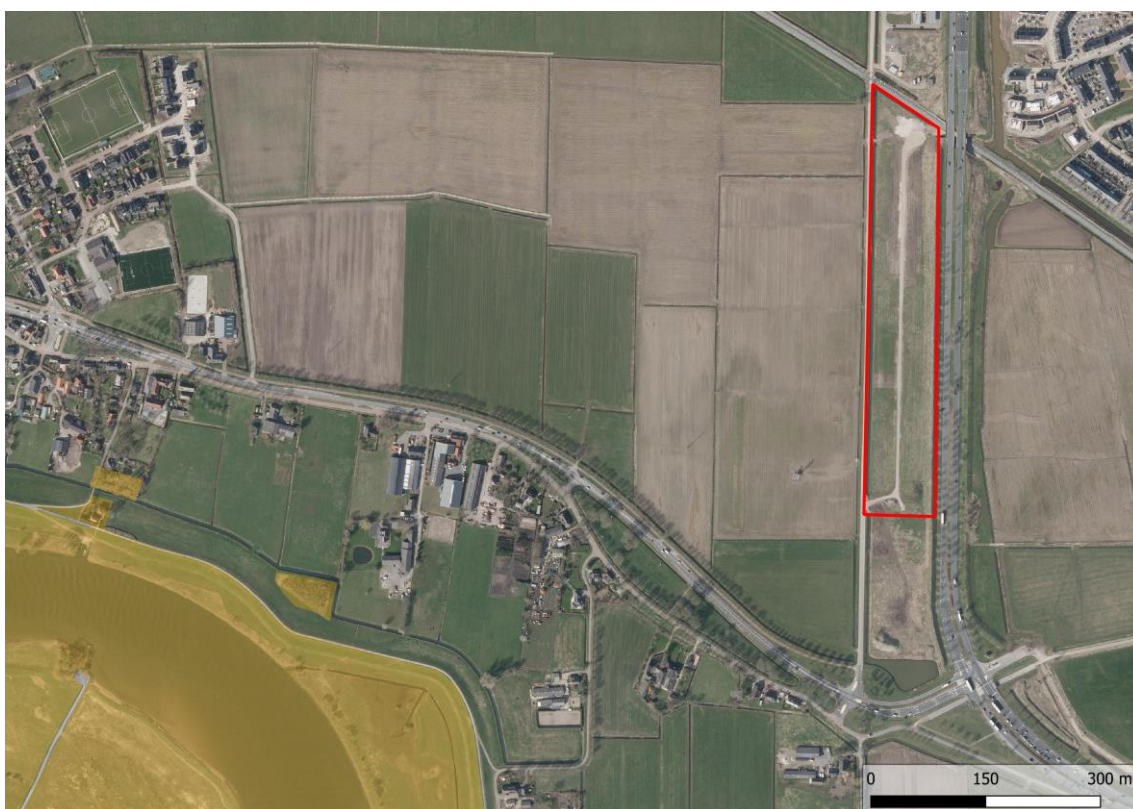
Figuur 3.1 De ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden Rijntakken en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (geel vlak). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Uit de atlas van provincie Overijssel blijkt dat het plangebied niet binnen het natuurnetwerk Nederland ligt. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied 'Uiterwaarden IJssel en IJsselmonding' ligt op circa 600 meter afstand van het plangebied (zie figuur 3.2).

Met de beoogde ontwikkeling wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. De provinciale regels van Overijssel over het NNN gelden echter alleen voor gronden binnen het NNN. De "nee, tenzij" afweging is daarom niet aan de orde. In het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' is het wel noodzakelijk te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Goede ruimtelijke ordening houdt in dat naastgelegen functies elkaar niet mogen hinderen.

Door de afschermded werking van de tussenliggende bebouwing, groenstructuren en infrastructuur en de afstand tot NNN-gebied, heeft het plan geen negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het NNN. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde.

Figuur 3.2 De ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van NNN-gebied Uiterwaarden IJssel en IJsselmonding (oranje vlak). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

In het plangebied zijn algemeen voorkomende plantensoorten van akkers aangetroffen zoals fluitenkruid, koolzaad, klis, riet, ridderzuring en reukeloze kamille. Op de geluidswal groeien voornamelijk soorten als koolzaad, gewoon barbarakruid en gewone veldsla. De sloten in het plangebied zijn vegetatiearm met hier en daar een groeiplaats van smalle waterpest.

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Invasieve exoten

Tijdens het veldonderzoek is smalle waterpest aangetroffen in de sloten in het plangebied. Smalle waterpest is een invasieve plantensoort die van nature niet in Nederland voorkomt. De soort vermeerdert zicht doormiddel van loskomende stengelfragmenten snel, waardoor het een watergang kan overwoekeren en inheemse aquatische flora (en fauna) wordt verdrongen. Smalle waterpest staat op de unielijst van invasieve exoten waardoor voor deze soort een beheersplicht geldt onder de Wet natuurbescherming (zie kader 4.1).

Mochten de sloten gedempt worden dan adviseren we om verspreiding van smalle waterpest te voorkomen door groeiplaatsen uit te baggeren en de planten zo volledig mogelijk te verwijderen waarbij fragmentatie moet worden voorkomen. Vervolgens moet het baggermateriaal worden afgevoerd en de machine na gebruik worden schoongemaakt om eventuele latere verspreiding van stengelfragmenten te voorkomen. De zomer is hiervoor de beste periode omdat hergroei dan beperkt blijft (NVWA, 2018).

Kader 4.1 Invasieve exoten op de unielijst

Per 3 augustus 2016 geldt een Europees verbod (EU-exotenverordening 1143/2014) op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Deze soorten staan op de zogenaamde Unielijst.

Deze invasieve exoten zijn op de Unielijst geplaatst omdat ze in delen van de EU schade (kunnen gaan) toebrengen aan de biodiversiteit en/of ecosysteemdiensten. Ze kunnen ook nadelige gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid, veiligheid of de economie. Men mag onder andere geen handel drijven met een soort die op de Unielijst staat. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen of de populatie zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie kader 4.2). Hieronder worden deze onderdelen nader beoordeeld.

Kader 4.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen bomen of bebouwing aanwezig waardoor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten. Vervolgstappen voor verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vliegroutes en foerageergebieden

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als vliegroute en/of foerageergebied door vleermuizen. Door de voorgenomen werkzaamheden gaan geen lijnstructuren verloren of worden doorbroken (de geluidswal in het oosten van het plangebied blijft behouden). Tevens zijn in de omgeving ruim voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebieden aanwezig. Er is daarom geen sprake van onmisbare vliegroutes of foerageergebieden. De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot schade aan onmisbare vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen. Vervolgstappen voor vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Otter

In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van otter bekend. Het betreft een enkele waarneming van een dood exemplaar op circa 200 meter afstand ten zuiden van het plangebied (NDFF, 2020). Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) otters aangetroffen. Verblijfplaatsen van de otter bevinden zich over het algemeen op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. Tijdens het veldbezoek zijn dergelijke potentiële verblijfplaatsen van otter niet aangetroffen. De watergangen binnen het plangebied zijn gezien de relatief kale oevers beperkt geschikt als foerageergebied voor otter. Doordat het plangebied marginaal geschikt is voor otter en deze soort een

groot territorium kent (van wel 40 kilometer oeverlengte lang), worden otters hooguit incidenteel passerend/migrerend verwacht binnen het plangebied. In de omgeving van het plangebied is bovendien ruim voldoende beter geschikt foerageergebied aanwezig. Van onmisbaar leefgebied is dan ook geen sprake. Van een negatief effect op otter is zodoende geen sprake. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor otter zijn daarom niet aan de orde.

Waterspitsmuis

In de wijde omgeving van het plangebied zijn enkele (oude) waarnemingen bekend van waterspitsmuis (NDFF, 2020). Het betreft enkele waarnemingen uit 2003 op circa 700 meter ten zuiden van het plangebied. In het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig van de soort. De oevers van de sloten worden ongeschikt geacht door het ontbreken van een gevarieerde, jaarrond aanwezige ruige oevervegetatie. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn voor waterspitsmuis niet aan de orde.

Egel

In de omgeving van het plangebied zijn recente waarnemingen bekend egel (NDFF, 2020). De waarnemingen bevinden zich voornamelijk in de naastgelegen wijk Stadshagen maar ook in het buitengebied ten zuiden van het plangebied. Tijdens de veldbezoeken zijn geen exemplaren of sporen aangetroffen van egel. Verblijfplaatsen van de soorten worden ook niet verwacht in het plangebied door het ontbreken van voldoende vegetatie/ schuilmogelijkheden. Mogelijk wordt het plangebied in beperkte mate gebruikt als foerageergebied egel. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaat geen essentieel leefgebied verloren van egel. In de omgeving van het plangebied blijft ruimvoldoende foerageergebied voorhanden. Bovendien wordt het plangebied mogelijk geschikter voor egel door de bouw van woningen en bijbehorende tuinen. Vervolgstappen voor egel zijn niet aan de orde.

Kleine marterachtigen

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van bunzing, wezel en hermelijn (NDFF, 2020). De dichtstbijzijnde waarneming van bunzing betreft een waarneming van een dood exemplaar op de Hasselterweg. De dichtstbijzijnde waarneming van hermelijn betreft een levend exemplaar op circa 500 meter afstand van het plangebied. De dichtstbijzijnde waarneming van wezel bevindt zich direct naast het plangebied aan de Scholtensteeg. Tijdens de veldbezoeken zijn geen exemplaren of sporen aangetroffen van bunzing, wezel en hermelijn. Verblijfplaatsen van de soorten worden ook niet verwacht in het plangebied door het ontbreken van voldoende vegetatie/ schuilmogelijkheden. Het plangebied wordt hooguit incidenteel gebruikt als foerageergebied door kleine marterachtigen. In de omgeving van het plangebied blijft ruimvoldoende foerageergebied voorhanden. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaat geen essentieel leefgebied verloren van kleine marterachtigen. Vervolgstappen voor kleine marterachtigen zijn niet aan de orde.

Overige zoogdieren zonder provinciale vrijstelling

Vaste verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van overige zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn, de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling) worden op basis van het veldonderzoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) niet verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Zoogdieren met provinciale vrijstelling

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere de bosspitsmuis spec., huisspitsmuis, mol, haas, rosse woelmuis, veldmuis en bosmuis. Bij werkzaamheden kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal broedvogelsoorten geldt dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.3)

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nestlocaties van broedvogels (zie kader 4.3) aangetroffen en deze worden gezien de actuele verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) en de terreinkenmerken ook niet verwacht. In de bomen in de directe nabijheid (50 meter) van het plangebied zijn ook geen jaarrond beschermde nestlocaties van broedvogels aangetroffen. Het nemen van vervolgstappen voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Kader 4.3 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

. Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de boerenzwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk, wespandief, zwarte specht en zwarte wouw. Voor sommige soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

In het plangebied en in de bomen net buiten het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor enkele algemene vogelsoorten als scholekster, merel en winterkoning. Daarnaast is op de oevers en in de sloten geschikt broedbiotoop aanwezig voor soorten als wilde eend, meerkoet en waterhoen.

Door de voorgenomen plannen gaan mogelijk broedplekken van bovengenoemde soorten verloren. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Uitvoering van de plannen dient zo veel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Met

name te verwachten soorten als de merel, Turkse tortel, houtduif en wilde eend kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart adviseren we om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te voeren. Mochten broedende vogels aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden dan dienen de werkzaamheden ter plekke te worden uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.

4.4 Amfibieën

Poelkikker

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van poelkikker (NDFF, 2020). De dichtstbijzijnde waarneming bevindt zich op circa 500 meter afstand en is circa 8 jaar oud. De poelkikker heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande, onbeschaduwde wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. De sloten in het plangebied zijn niet geschikt als leefgebied van poelkikker door de aanwezigheid van vis en een matig ontwikkelde watervegetatie. Tijdens het veldbezoek zijn de sloten bemonsterd en zijn geen poelkikkers zijn vastgesteld. Daarnaast is in 2019 aanvullend onderzoek naar kooractiviteit van poelkikker uitgevoerd in gebied 'De Tippe'. Dit terrein ligt aan de andere kant van de Hasselterweg. Tijdens dit onderzoek, waarbij ook de omgeving is meegenomen, is poelkikker niet vastgesteld (Meinesz & Olthof, 2019). Ook overwintering van poelkikker is onwaarschijnlijk, gezien het ontbreken van voortplantingshabitat van poelkikker binnen het plangebied en het gegeven dat overwinteringshabitat van poelkikker zich veelal op minder dan 100 à 200 meter afstand van het voortplantingswater bevindt (BIJ12, 2017a). Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) wordt zowel voortplanting als overwintering van poelkikkers uitgesloten, waardoor het nemen van vervolgstappen voor poelkikker zijn niet aan de orde.

Overige amfibieën zonder provinciale vrijstelling

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) wordt voortplanting en overwintering van overige in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën als knoflookpad en kamsalamander uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor deze amfibieën niet aan de orde.

Amfibieën met provinciale vrijstelling

De sloten in het plangebied worden mogelijk gebruikt als voortplantingswater door soorten als kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker. Daarnaast vindt mogelijk overwintering plaats in de sloten en (oude) muizenholen. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Vissen

Grote modderkruiper

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van grote modderkruiper (NDFF, 2020). De dichtstbijzijnde waarneming uit 2019 bevindt zich op circa 400 meter afstand van het plangebied. Daarnaast is grote modderkruiper recent vastgesteld in sloten ten oosten van de Hasselterweg (Meinesz & Olt-hof, 2019).

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren van grote modderkruiper gevangen. De sloten in het plangebied worden ongeschikt geacht als voortplantingswater voor grote modderkruiper door het ontbreken van een rijke oever- en onderwatervegetatie (Bij12, 2017b) en de aanwezigheid van diverse roofvissen als baars en marmergrondel. De sloten staan wel in verbinding met sloten buiten het plangebied die potentieel geschikt zijn als voortplantingswater. Zodoende is het mogelijk voor grote modderkruiper om te migreren tussen geschikt voortplantingswater en overwinteringswater, zoals de sloten in het plangebied. Mogelijk worden de sloten wel als overwinteringshabitat gebruikt door grote modderkruiper door de aanwezigheid van een stevige modderlaag en voldoende diepte. Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken kan overwintering van grote modderkruipers niet worden uitgesloten, waardoor aanvullend onderzoek noodzakelijk is om de functie van de sloten voor grote modderkruiper in kaart te brengen.

Aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper kan het beste conform het kennisdocument grote modderkruiper (Bij12 2017b) worden uitgevoerd middels elektrisch vissen. Middels draagbare elektro-apparaatuur kunnen sloten worden bemonsterd op de aanwezigheid van grote modderkruiper. Om te bepalen of de sloot gebruikt wordt als overwinteringshabitat door grote modderkruiper adviseren we om in de periode oktober-november (vlak voor de overwintering en de vissen minder actief worden) het onderzoek uit te voeren.

Wanneer tijdens het aanvullende onderzoek leefgebied van de grote modderkruiper wordt vastgesteld en bij toekomstige werkzaamheden verloren gaat dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Overijssel. Om een ontheffing te kunnen verkrijgen dient in de regel voorzien te worden in alternatief leefgebied vóór aanvang van de werkzaamheden. Er kan in vervangend leefgebied worden voorzien door elders nieuwe sloten te graven of bestaande sloten voor grote modderkruiper te verbeteren. Voorafgaand aan de uitvoering dienen exemplaren te worden weggevangen en te worden overgezet naar geschikt leefgebied. Er dient gewerkt te worden volgens een ecologisch werkprotocol waarin instructies worden gegeven voor een zorgvuldige uitvoering van de werkzaamheden. Er is uitzicht op ontheffing omdat aan onderstaande voorwaarden kan worden voldaan:

- In voorliggende situatie kan de functionaliteit van de leefomgeving gegarandeerd worden door het realiseren van nieuw leefgebied of bestaand leefgebied te verbeteren en grote modderkruipers tijdens het uitvoeren van de dempingswerkzaamheden te ontzien.
- Het belang van nieuwe woningen kan worden onderbouwd met het volgende belang: In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Overige vissoorten

Op basis van het veldonderzoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden binnen de invloedsfeer van de plannen geen overige beschermde vissen uit de Wet natuurbescherming verwacht. Vervolgstappen zijn voor overige vissen niet aan de orde.

4.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden in het plangebied geen vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Poelkikker *Rana lessonae*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*. Versie 1.0, juli 2017.

Broekhuizen, S. K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Gerritsma, A. & A. Alberts (in prep). Voortoets Scholtensteeg Zwolle. Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel gebiedsbescherming. Zwolle.

Kaajan, M.M. (2018). Bescherming van Natura 2000-gebieden via het bestemmingsplan. Tijdschrift Natuurbeschermingsrecht Nummer 5-6, augustus 2018. SDU. Den Haag.

Meinesz, K. & Olthof, R. (2019). Quickscan soortbescherming De Tippe. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 19-226. Ecogroen bv Zwolle.

Internet

Atlas van Overijssel (<https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>). Geraadpleegd april 2020.

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>). Geraadpleegd april 2020.

NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd april 2020.

NVWA (2018). Factsheet Smalle Waterpest (*Elodea nuttallii*). Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Overheid (2018). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/2018-01-01>).

Overheid (2019). Wet natuurbescherming (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-10-01>).

Ravon.nl (<http://www.ravon.nl>). Website met soortinformatie over de Nederlandse amfibieën, reptielen en vissen.

Sovon.nl (<http://www.sovon.nl>). Website met soortinformatie over de Nederlandse vogels.

Zoogdiervereniging.nl (<http://www.zoogdiervereniging.nl>). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren.